

Briuselis, 2019 m. vasario 18 d.
(OR. en)

6153/19

CFSP/PESC 96
DEVGEN 23
CLIMA 43
COPS 31
ENV 115
ONU 10
RELEX 105

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Dalykas: Klimato diplomacija – Tarybos išvados (2019 m. vasario 18 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl klimato diplomatijos, priimtose 2019 m. vasario 18 d. Tarybos 3673-ame posėdyje.

TARYBOS IŠVADOS DĖL KLIMATO DIPLOMATIJOS

Taryba priėmė šias išvadas:

Skubi būtinybė padidinti pasaulinį užmojų, sustiprinti daugiašališkumą ir veiksmingai įgyvendinti Paryžiaus susitarimą

1. Klimato kaita – tiesioginė ir egzistencinė grėsmė, kuri aktuali kiekvienai šaliai. Pasaulis jau mato daugybę pražūtingų klimato kaitos pasekmių, tačiau pastangos ją sustabdyti tebėra nepakankamos. Kaip pasakė Jungtinių Tautų generalinis sekretorius ir kaip neabejotinai patvirtinta Tarpyvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) specialiojoje ataskaitoje dėl visuotinio atšilimo 1,5°C, pasaulyje nededamos pakankamai sparčios pastangos užkirsti kelią negrįžtamiems ir katastrofiškiems klimato pokyčiams. Šiame kontekste reikia ypatingos skubos tvarka sustiprinti pasaulinį atsaką į klimato kaitos grėsmę darnaus vystymosi kontekste ir pastangas panaikinti skurdą. Todėl Europos Sąjunga yra pasiryžusi padėti padidinti pasaulinį užmojų ir atlikti vadovaujamąjį vaidmenį spartinant klimato politikos veiksmus visose srityse ir pripažįsta itin rimtas klimato kaitos pasekmes tarptautiniam saugumui ir stabilumui.

2. ES dar kartą patvirtina savo tvirtą įsipareigojimą Paryžiaus susitarimo, kaip esminės daugiašalės sistemos, kuria reglamentuojami pasauliniai veiksmai siekiant spręsti klimato kaitos problemą, atžvilgiu. Taryba sveikina 24-ajai Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijai (COP 24) pirmininkavusią šalį sėkmingai surengus šią konferenciją Lenkijoje ir palankiai vertina teigiamą jos rezultatą – Katovicų taisyklių sąvadą („Katowice Rulebook“) – priemonę, kuria užtikrinama galimybė Paryžiaus susitarimu naudotis kaip veiksminga, veikiančia ir skaidria platforma siekiant spręsti skubiausiai spręstinus pasaulinius iššūkius ir suteikiamas stiprus postūmis visoms šalims žengti pirmyn ir padidinti pasaulinį užmojų klimato srityje. ES yra pasirengusi pranešti apie savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus arba juos atnaujinti iki 2020 m., kaip susitarta Paryžiuje, atsižvelgiant į reikiamas tolesnes kolektyvines pastangas ir veiksmus, kurių jau ėmėsi visos Šalys.

3. ES atlieka vadovaujamąjį vaidmenį rodydama pavyzdį – savo plataus užmojo įsipareigojimus 2030 metams vykdo atlikdama konkrečius veiksmus ir priimdama teisės aktus. Pripažindama būtinybę padidinti pasaulinį užmojį, ES taip pat ėmėsi rengti savo viziją dėl ilgalaikio perėjimo į neutralaus poveikio klimatui ateitį būdą laikantis Paryžiaus susitarimo. Mūsų iššūkis – pasiekti šį tikslą kartu užtikrinant teisingą perėjimą visiems, nieko nepalikti nuošalyje.
4. Taryba ragina visas šalis įsitraukti į šią būtiną pasaulinio užmojo didinimo veiklą, kurią paskatino naujausios IPCC ataskaitos ir Talano dialogo išvados, parodant atnaujintą kolektyvinę ryžtą pasiekti Paryžiaus susitarimo tikslus, visų pirma apriboti visuotinį atšilimą, kad jis būtų gerokai mažesnis kaip 2°C, dedant pastangas apriboti temperatūros kilimą, kad jis neviršytų 1,5°C.
5. Klimatas svarbus mums visiems – valstybėms, organizacijoms, privačiajam sektoriui, piliečiams ir visiems suinteresuotiesiems subjektams tenka atitinkamas vaidmuo. Todėl sutelkti permainas lemiantys veiksmai turi apimti įvairius valdymo lygmenis – sprendžiant klimato kaitos klausimus ir įgyvendinant plataus užmojo sprendimus vietoje itin svarbus vaidmuo turi būti suteiktas nevalstybiniais subjektams ir regioninėms bei vietos valdžios institucijoms. Lygiai taip pat, pereinant prie mažataršės ir klimato kaitai atsparios ekonomikos, itin svarbu bus toliau telkti ir nukreipti reikiamą finansavimą iš įvairių šaltinių, įskaitant naujus finansavimo teikėjus.

Klimatas, taika ir saugumas

6. Taryba yra įsitikinusi, kad klimato kaita yra grėsmę didinantis veiksnys, ji pati tampa vis grėsmingesnė ir sukelia rimtas pasekmes taikai ir saugumui visame pasaulyje. Taryba pripažįsta, kad labiausiai skurstantieji ir esantys nestabiliausioje ir pažeidžiamiausioje padėtyje patiria didžiausią poveikį ir turi mažiausiai galimybių reaguoti į klimato kaitą ar prie jos prisitaikyti. Be švelninimo ir prisitaikymo, atsparumo didinimas, apsirūpinimo maistu ir mitybos saugumas, nelaimių rizikos mažinimas, konfliktų prevencija ir darnus vystymasis, visų pirma tvarus paklausos valdymas, gamtos išteklių ir gamtos procesais paremtų sprendimų valdymas bei naudojimas yra pagrindiniai su klimato kaita susijusios rizikos valdymo ramsčiai. Tam, kad būtų sumažintas destabilizuojantis klimato kaitos poveikis ir jos neigiamas poveikis siekiant darnaus vystymosi tikslų, itin svarbu integruoti saugumo perspektyvą į visus šiuos procesus, kartu užtikrinant įtraukų dalyvavimą.

7. Tarybai itin didelį susirūpinimą kelia pasaulio biologinės įvairovės, pasaulio vandens išteklių ir ekosistemų nykimas ir didėjančios grėsmės, kurias kelia dirvožemio degradacija, vandens trūkumas, su vandeniu susijusi rizika ir ekstremalūs su vandeniu susiję reiškiniai. Itin didelį susirūpinimą kelia naujausios Arkties tarybos išvados, kad Arktis šyla daugiau kaip dvigubai sparčiau nei vidutiniškai kyla temperatūra pasaulyje, o tai turi rimtų padarinių pasaulio mastu. Taryba primena ES įsipareigojimą intensyvinti savo paramą Arkties aplinkos apsaugai, be kita ko, mažinant oro teršalų, visų pirma juodosios anglies, kiekį. Taryba remia visapusiškas ir sutelktas tarptautines pastangas siekiant šalinti su vandeniu susijusius klimato kaitos padarinius pagal savo 2018 m. lapkričio mėn. išvadas dėl diplomatijos vandens srityje. Taryba ragina imtis klimato politikos veiksmų dėl vandenynų, be kita ko, diegiant gamtos procesais paremtus sprendimus pakrantėse ir jūroje pagal atitinkamas ilgalaikes išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijas. Taryba pabrėžia valstybių narių ir šalių partnerių tarpvalstybinio bendradarbiavimo svarbą, ypač kiek tai susiję su tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimu, taip pat su saugumo, įskaitant branduolinį saugumą, vertinimais.

8. Taryba palankiai vertina 2018 m. birželio 22 d. vyriausiosios įgaliotinės ir Komisijos pirmininko pavaduotojos surengtą aukšto lygio renginį, kuriame buvo akcentuota, kad yra tiek skubiai būtina, tiek svarbu spręsti rizikos, kurią klimato kaita kelia saugumui ir taikai, klausimą. Dalyviai kalbėjo apie daugelį realių ir galimų grėsmių saugumui, kurias kelia klimato kaita, ir atkreipė dėmesį į kolektyvinę atsakomybę numatyti tą poveikį, jam pasirengti ir jį sumažinti. Taryba palankiai vertina tai, kad bus surengta daugiau renginių remiantis esamomis iniciatyvomis kaip antai Planetos saugumo iniciatyva ir 2019 m. Budapešto aukščiausiojo lygio susitikimas vandens klausimais.
9. Taryba prašo vyriausiosios įgaliotinės, Komisijos ir ES valstybių narių užtikrinti, kad konfliktų prevencijos priemonėmis, pavyzdžiui, ES ankstyvojo perspėjimo apie konfliktus sistema, būtų atsižvelgiama į saugumo iššūkius, susijusius su neigiamu klimato kaitos poveikiu ir rizikos aplinkai veiksniais, ir stiprinama ankstyvojo perspėjimo ir išankstinių veiksmų sąsaja visose politikos srityse, įskaitant rizikos ir poveikio vertinimus ir strategijas vietoje. Taryba taip pat prašo ES saugumo ir gynybos srities subjektų didinti informuotumą apie saugumo riziką, susijusią su klimato kaita.
10. Taryba palankiai vertina tai, kad vis daugiau dėmesio klimato kaitos pasekmėms saugumo atžvilgiu skiriama Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje, be kita ko, 2018 m. liepos 11 d. ir 2019 m. sausio 25 d. tam skirtuose debatuose, pirmininkaujant atitinkamai Švedijai ir Dominikos Respublikai. Taryba palankiai vertina veiksmus siekiant intensyvinti tokią veiklą JT struktūrose pasitelkus tam skirtą pradinį mechanizmą, kad būtų sprendžiami su klimato kaita susijusios saugumo rizikos klausimai. Taryba ir toliau ragina JT ST ir Jungtinių Tautų sistemą sukurti išsamią JT ST informacinę bazę, skirtą su klimato kaita susijusiai saugumo rizikai, visiškai integruoti trumpalaikės ir ilgalaikės su klimato kaita ir aplinka susijusios rizikos veiksnių aspektą į grėsmių taikai ir saugumui vertinimus ir valdymą šalių, regionų ir tarptautiniu lygmenimis ir remtis visos JT sistemos praktine patirtimi siekiant surasti veikiančius sprendimus, kad būtų reaguojama į šią riziką ir stiprinamos JT misijos vietoje, pavyzdžiui, sustiprinant esamus ankstyvojo perspėjimo mechanizmus.

2019 m. – itin svarbūs metai veiksų klimato kaitos ir darnaus vystymosi srityje Jungtinių Tautų lygmeniu

11. Visos šalys turi skubiai imtis tolesnių ryžtingų veiksų. Taryba laukia kelių aukšto lygio renginių siekiant remti įsipareigojimus imtis greitų ir plataus užmojo pasaulinio masto veiksų klimato kaitos srityje 2019 m. Jungtinių Tautų aukšto lygio politinis forumas, vyksiantis 2019 m. liepos mėn., yra neįkainojama galimybė akcentuoti veiksų klimato kaitos srityje ir Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo sinergijas, kaip atspindėta ir Tarpyvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) specialiojoje ataskaitoje dėl 1,5°C, visų pirma 13 ir 16 tikslų sąsajas, ir skatinti jų įgyvendinimą. ES taip pat ragina visus partnerius kartu svariai ir pozityviai dalyvauti 2019 m. rugsėjo mėn. Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus organizuojamame aukščiausiojo lygio susitikime klimato kaitos klausimais „Lenktynės, kurias galime laimėti. Lenktynės, kurias turime laimėti“, taip pat JT aukščiausiojo lygio susitikime dėl darnaus vystymosi tikslų, kuris taip pat įvyks per Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 74-os sesijos atidarymą. ES laikosi nuomonės, kad JT generalinio sekretoriaus organizuojamas aukščiausiojo lygio susitikimas klimato kaitos klausimais yra svarbi galimybė sutelkti politinę valią siekiant padidinti pasaulinį užmojų dėl Paryžiaus susitarimo tikslų ir pademonstruoti vyriausybių ir nevalstybinių subjektų vykdomus transformuojamojo pobūdžio veiksmus.

12. Veiksmai klimato kaitos srityje ir Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m., Adis Abebos veiksų darbotvarkė ir Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programa turi vienas kitą sustiprinti. ES tikisi, kad 2019 m. bus metai, kai darnaus vystymosi tikslų ir veiksų klimato kaitos srityje darbotvarkės konvergencija bus toliau didinama – tiek vidaus, tiek daugiašaliu lygmenimis. ES ragina visus partnerius remti JT generalinio sekretoriaus darbą siekiant suartinti šias veiksų kryptis. ES toliau remia, propaguoja ir apsaugo žmogaus teises, lyčių lygybę ir moterų įgalėjimą klimato politikos veiksų kontekste.

13. ES ir toliau laikosi įsipareigojimo kuo labiau didinti kitų atitinkamų daugiašalių procesų indėlį į klimato politikos veiksmus, konkrečiai, ragindama Tarptautinę civilinės aviacijos organizaciją (ICAO) skubiai įgyvendinti veiksmingą tarptautinės aviacijos išmetamo anglies dioksido kiekio kompensavimo ir mažinimo sistemą (CORSIA), kartu užtikrinant jos aplinkosauginį naudingumą, ir kitos asamblėjos metu susitarti dėl ilgalaikio tikslo. ES taip pat ragina Tarptautinę jūrų organizaciją (IMO) įgyvendinti savo pirminę išmetamo dujų kiekio mažinimo strategiją, atitinkančią Paryžiaus susitarimo su temperatūra susijusius tikslus. ES palankiai vertina tai, kad 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojo Monrealio protokolo Kigalio pakeitimas, kuriuo prisidedama prie Paryžiaus susitarimo tikslų įgyvendinimo, ir ragina kitas Monrealio protokolo Šalis kuo greičiau ratifikuoti šį pakeitimą.

Lenktynės, kurias galime laimėti visi: ES ilgalaikė strategija

14. Taryba pripažįsta, kad siekiant apriboti visuotinį atšilimą, kad jis būtų gerokai mažesnis kaip 2°C, dedant pastangas apriboti temperatūros kilimą, kad jis neviršytų 1,5°C, reikalinga greita ir visaapimanti visuomenės transformacija, aplinkos apsauga ir ekonomikos pertvarka artimiausiais dešimtmečiais. ES pateiks UNFCCC plataus užmojo ilgalaikę strategiją iki 2020 m., kuria bus siekiama neutralizuoti poveikį klimatui laikantis Paryžiaus susitarimo nuostatų, ir ragina visas susitarimo Šalis laiku pateikti savo ilgalaikes strategijas.

15. ES ir toliau bendradarbiaus ir keisis patirtimi bei geriausia praktika su savo partneriais, kad būtų paspartintas plataus masto ir veiksmingas politikos įgyvendinimas ir tolesnis veiksmų planavimas. ES pabrėžia, kad G 20 šalys, kurių ekonomikai iš viso tenka apie 80 % pasaulio mastu išmetamo teršalų kiekio, turi būtinai imtis lyderio vaidmens ir pateikti plataus masto ilgalaikes strategijas iki 2020 m., atsižvelgiant į ilgalaikius Paryžiaus susitarimo tikslus klimato politikos veiksmų srityje. Klimato politikos veiksmai jau yra svarbi bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis dalis ir ES suintensyvins savo politinius dialogus ir diplomatiją klimato ir energetikos srityse, kad sutelktų dėmesį į veiksmus ir paragintų savo strateginius partnerius paspartinti perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui, žiedinės ir klimato kaitai atsparios ekonomikos.

16. Taryba pažymi, kad būtinas pasaulinio masto perėjimas nuo iškastinio kuro naudojimo gali lemti didelius geopolitinės pusiausvyros pokyčius ir tai gali turėti pasekmių ES užsienio ir saugumo politikai, kaip neseniai nurodė Pasaulinė energijos transformacijos geopolitikos komisija. Todėl Taryba palankiai vertina Europos Komisijos ilgalaikę strateginę klestinčios, modernios, konkurencingos ir neutralaus poveikio klimatui ekonomikos viziją, išdėstytą komunikate „Švari mūsų visų planeta“. Taryba akcentuoja būtinybę diskusijose daugiausia dėmesio skirti įvairiems būdams, kuriais būtų galima užtikrinti poveikio klimatui neutralizavimą pagal Paryžiaus susitarimą. Taryba primena, kad svarbu atidžiai išanalizuoti mokslo ir įrodymais grindžiamus rodiklius, kartu užtikrinant teisingą perėjimą, deramai atsižvelgiant į konkrečias socioekonominės aplinkybes, investuojant į novatoriškus technologinius sprendimus, įgalinant piliečius bei nevalstybinius subjektus ir suderinant veiksmus tokiose itin svarbiose srityse kaip energetikos ir pramonės politika, žemės ūkio politika, moksliniai tyrimai ir finansų politika. Taryba primena, kad anglies dioksido apmokestinimas ir iškastinio kuro subsidijavimo reforma yra itin svarbūs veiksmai kuriant aplinką, palankią tam, kad finansų srautai atitiktų saugaus ir tvaraus mažo išmetamo ŠESD kiekio ir atsparaus klimato kaitai vystymosi perspektyvą.

Tolesnis ES tarptautinio bendradarbiavimo ir paramos klimato srityje stiprinimas

17. Taryba prašo Komisijos, vyriausiosios įgaliotinės ir valstybių narių užtikrinti, kad ES klimato politikos veiksmais būtų reaguojama į įvairius iššūkius ir poveikį. Politiniai dialogai visais lygmenimis ir bendri veiksmų planai turi apimti klimato politikos veiksmus. Vyriausioji įgaliotinė ir Komisija raginamos deramai apsvarstyti galimybę įtraukti klimato politikos veiksmus ateityje programuojant finansinį ir techninį bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis, be kita ko, pagal kitą daugiametę finansinę programą.

18. ES ir jos valstybės narės tebėra įsipareigojusios toliau didinti tarptautinio kovos su klimato kaita finansavimo mobilizavimo mastą siekiant bendro išsivysčiusių šalių tikslo ne vėliau kaip 2020 m. kasmet ir iki 2025 m. bendrai mobilizuoti 100 mlrd. USD klimato kaitos poveikio švelninimo ir prisitaikymo prie jos tikslais iš įvairių šaltinių, naudojantis įvairiomis priemonėmis ir įvairiais kanalais, tiek viešaisiais, tiek privačiais. Jos yra įsipareigojusios siekti Paryžiaus susitarimo tikslo užtikrinti, kad finansavimo srautai atitiktų mažo išmetamo ŠESD kiekio ir atsparaus klimato kaitai vystymosi perspektyvą Komisijos veiksmų plano „Tvaraus augimo finansavimas“ kontekste. ES toliau dės pastangas tarptautiniu lygmeniu, kad kiti partneriai ir šalys užtikrintų panašų finansinį mobilizavimą.

19. ES ir jos valstybės narės pripažįsta, kokios svarbios yra priemonės ir veiksmai, kuriais siekiama prisitaikyti prie klimato kaitos poveikio, įskaitant atsparumo didinimą ir pažeidžiamumo mažinimą. Be to, ES pabrėžia, kad svarbu bendradarbiauti su visomis šalimis partnerėmis prisitaikymo prie klimato kaitos, visų pirma mažiausiai išsivysčiusiose šalyse ir mažose besivystančiose salų valstybėse, kurios yra itin pažeidžiamos dėl klimato kaitos poveikio, srityje.
